

عمودِ شصت و یک



تجربه‌نگاری یک عکاس تازه‌کار از راه‌پیمایی عظیم اربعین نود و چهار

و تو، ای آن که در سال شصت و یکم هجری هنوز در ذخایر تقدیر نهفته بوده‌ای
و اکنون، در این دوران جاهلیت ثانی و عصر توبه بشریت، پای به سیاره زمین
نهاده‌ای، نومید مشو، که تو را نیز عاشورایی است و کربلایی که تشنه خون
توست و انتظار می‌کشد تا تو زنجیر خاک از پای اراده‌ات بگشایی و از خود و
دل‌بستگی‌هایش هجرت کنی و به کُهِفِ حَصینِ لازمان و لامکان ولایت ملحق
شوی و فراتر از زمان و مکان، خود را به قافله سال شصت و یکم هجری برسانی
و در رکاب امام عشق به شهادت رسی ...

سید مرتضی آوینی

بخش اوّل - توصیه های فنی

لنز، شاتر و مسایل مربوط به آنها

ثابت یا متغیر؟

مقایسه‌ی اثر لنزهای پرایم و زوم در
عکاسی راه‌پیمایی اربعین

لنزهای پرایم

۱- به علت فاصله‌ی کانونی ثابت در لنزهای پرایم ناچار هستیم برای تغییر اندازه‌ی سوژه در قاب تصویر، فاصله‌ی خود را نسبت آن تغییر دهیم، این تغییر فاصله می‌تواند:

- باعث تغییر حالت مطلوب سوژه شود.
 - در حین جابجایی به ما فرصت فکر کردن و بررسی ابعاد مختلف سوژه را بدهد.
 - باعث خستگی سوژه شود.
 - سبب ایجاد موقعیت مناسبی برای عابران شود تا از جلوی دوربین عبور کنند.
- همچنین استفاده از این لنزها باعث ثابت ماندن پرسپکتیو در تمامی تصاویر خواهد شد.



ثابت یا متغیر؟

مقایسه‌ی اثر لنزهای پرایم و زوم در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

لنزهای زوم

۱- به علت فاصله‌ی کانونی متغییر در لنزهای زوم، دیگر احتیاجی نیست تا برای تغییر اندازه‌ی سوژه در قاب جابجا شویم، این مسئله می‌تواند:

- فرصت فکر کردن به ابعاد مختلف سوژه و بررسی آن‌ها را از ما بگیرد.
 - باعث تنبلی ما در انتخاب بهترین قاب شود. چرا که پیچاندن ساده‌ی حلقه‌ی زوم جایگزین زحمت تغییر فاصله نسبت به سوژه شده است.
 - باعث بالا رفتن سرعت عمل عکاس در قاب بندی می‌شود.
 - به ما کمک کند تا بدون نیاز به نزدیک شدن به سوژه و فهمیدن وی، از او عکاسی کنیم.
 - توسط نزدیک شدن به سوژه و کاهش فاصله‌ی کانونی امکان عبور زایرین از جلوی دوربین را کاهش دهد.
- پرسپکتیو این لنزها در تمامی فاصله‌های کانونی متغییر است.



هرچه کمتر، بهتر...

اهمیت عمق میدان در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

۱- در این تصویر به دنبال برجسته‌سازی پیرزنی بودم که ساک خود را بر روی سرش گذاشته، اما به دلیل عمق میدان نسبتاً زیاد در این تصویر، ماشین‌ها و سایر اجزایی که در زمینه‌ی سوژه قرار دارند با او تداخل پیدا کرده‌اند و در نتیجه، تشخیص سوژه برای بیننده دشوار شده است.

۲- به لطف عمق میدان کم در این تصویر، سوژه‌ی با نمک این عکس به خوبی از زمینه‌ی خود جدا شده است و این امر کمک مهمی به بیننده در تمرکز بر سوژه می‌کند.

با مقایسه‌ی این دو عکس به عنوان نمونه می‌توانیم به نتایج زیر برسیم:

کاهش عمق میدان کمک شایانی به برجسته‌سازی سوژه‌ی در موقعیت شلوغی مثل راه‌پیمایی اربعین می‌کند. بنابراین می‌توانیم با انتخاب یک لنز مناسب با f-stop کم، نزدیک شدن به سوژه و افزایش فاصله‌ی کانونی کمک مؤثری به کاهش عمق میدان و برجسته کردن سوژه از زمینه‌ی خود کنیم.

در صورت کاهش عمق میدان، فکوس دقیق روی سوژه دشوارتر خواهد شد، مخصوصاً اگر سوژه در حال حرکت باشد. در این مواقع بهترین راه برای برجسته سازی سوژه از زمینه، انتخاب یک زمینه‌ی خلوت است.

استفاده از حالت عکاسی Av یا اولویت آپرچر می‌تواند باعث رشد چشم‌گیر سرعت عمل ما در عکاسی در شرایطی شود که می‌خواهیم آپرچر را در بازنترین حالت خود نگاه داریم و نیازی به تنظیم دستی و زمان‌بر سرعت شاتر و ISO نباشد



۲



۱

لحظه طلاست!

اهمیت سرعت شاتر و درایو در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

۱- سوژه‌های متحرک، محیط به شدت متغیر و در برخی اوقات اجبار به عکاسی در حال حرکت، سه عامل غیر قابل چشم‌پوشی در راه‌پیمایی اربعین است که می‌تواند اثر نامطلوبی بر تصاویر ما بگذارد.

۲- استفاده از سرعت شاتر بالا و درایو(عکاسی پیاپی) با سرعت بالا و همچنین دقت به حالت سوژه در لحظه‌ی فشردن دکمه‌ی شاتر در، کمک شایانی به ثبت عکس مطلوب ما می‌کند.

همچنین در خیلی اوقات، زمان لازم برای تنظیم دستی سرعت شاتر وجود ندارد. در این شرایط بهترین انتخاب استفاده از حالت Tv یا اولویت شاتر است. در این حالت ما تنها سرعت شاتر مطلوب را انتخاب می‌کنیم و باقی تنظیمات را دوربین برعهده می‌گیرد.



بخش دوم - تکنیک‌های تصویربرداری

مسایل مربوط به سوژه، موقعیت دوربین، سرعت عمل و ...

کدام زاویه؟

اهمیت زاویه و موقعیت دوربین نسبت به سوژه در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

۱- انتخاب زاویه و موقعیت مناسب نسبت به سوژه یکی از مهم‌ترین مراحل در عکاسی است و ارتباط مستقیمی با حس مخاطب نسبت به عکس دارد. شاید مهم‌ترین اتفاق بعد از تغییر زاویه و موقعیت دوربین نسبت به سوژه، تغییر تصویر زمینه‌ی سوژه است. بهتر است کمی صبر کنیم و بهترین زاویه و موقعیت را نسبت به سوژه‌ی خود انتخاب کنیم.



کدام زاویه؟

اهمیت زاویه و موقعیت دوربین نسبت به سوژه در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

۱- همچنین تغییر زمینه‌ی عکس اثر مستقیمی بر برجسته‌سازی سوژه و حذف عوامل مزاحم حواس مخاطب دارد. در این تصویر با نزدیک شدن و تغییر زاویه نسبت به فنجان، علاوه بر حذف عوامل مزاحم حواس مخاطب، زمینه‌ی تصویر نیز زیبا و دلنشین‌تر شده است.



کدام زاویه؟

اهمیت زاویه و موقعیت دوربین نسبت به سوژه در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

۱- یکی از چالش‌های عکاسی در راه‌پیمایی اربعین، برجسته‌سازی سوژه‌ای مشکی پوش در میان خیل مشکی‌پوشان دیگر است. علاوه بر عمق میدان، تغییر موقعیت و زاویه نسبت به سوژه و در نتیجه تغییر رنگ زمینه می‌تواند تاثیر بسزایی در برجسته‌سازی سوژه‌ی مدنظر ما داشته باشد.

۲- انتخاب مناسب زاویه و موقعیت دوربین نسبت به سوژه باعث شده است تا فوجان سفید توسط زمینه‌ی سیاه خود برجسته‌سازی شود.



کدام زاویه؟

اهمیت زاویه و موقعیت دوربین نسبت به سوژه در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

۱- تغییر زاویه دوربین نسبت به خط افق نیز باعث تغییر حس مخاطب نسبت به سوژه و همچنین خلق معنی در عکس خواهد شد. معمولاً تصاویری که از زاویه‌ی پایین نسبت به سوژه گرفته می‌شود اقتدار سوژه را می‌رساند. در این تصویر سوژه با گذاشتن سینی نذری بر سر، فروتنی خود را نسبت به زوار نشان داده است و در عین حال، با ثبت این عکس از زاویه پایین اقتدار سوژه را در حین تواضع آن به تصویر کشیدیم.

۲- این تصویر اما، مفهومی مشابه تصویر قبل را به شیوه‌ای متفاوت بیان می‌کند. خادمی که در اوج فروتنی ظرف نذری را بر سر خود گرفته و در عین حال پیراهنی دارد که نوشته‌ی هیئات من الذله بر آن نقش بسته.

در هر دوی این تصاویر انتخاب درست زاویه و موقعیت نسبت به سوژه باعث خلق معنایی عمیق شده است. بنابراین انتخاب درست این موارد علاوه بر کاربردهای قبلی می‌تواند باعث خلق معانی عمیق و متفاوت شود.



کدام زاویه؟

اهمیت زاویه و موقعیت دوربین نسبت
به سوژه در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

مثال دیگری از تاثیر تغییر موقعیت و زاویه دوربین نسبت
به سوژه در برجسته سازی سوژه، زیبایی و حس و مفهوم
تصویر



حق الناس، حق العكّاس!

نکاتی برای جلوگیری از سدّ معبر و مسایل مرتبط در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

۱- یکی از روش‌هایی که برای جلوگیری از سدّ معبر در حین عکاسی در راه‌پیمایی قابل استفاده است شناسایی سوژه از فاصله‌ی دورتر و آهسته کردن تدریجی سرعت تا زمان رسیدن به آن است. این روش باعث می‌شود تا مردمی که در پشت ما قرار دارند فرصت کافی برای یافتن مسیر خالی برای ادامه‌ی حرکت و عدم برخورد به ما در حین عکاسی را داشته باشند.

همچنین می‌توان با زدن برچسب با نوشته‌ای مناسب بر روی کوله پستی، بابت سدّ معبر احتمالی از زیرین حلالیت جست.

۲- یا می‌توان از نقاط خلوت‌تر معبر برای عکاسی استفاده کرد.



۲

۱



بی‌درد سرتر!

نکاتی برای جلوگیری از ورود زائرین به محدوده‌ی کادر در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

۱- یکی از مشکلات اصلی در حین عکاسی در راه‌پیمایی اربعین، عبور زائران از جلوی دوربین و خراب شدن عکس است. این مشکل وقتی شدت بیشتر پیدا می‌کند که در حال عکاسی از زاویه کنار نسبت به سوژه هستیم.

۲- با رعایت نکات مذکور درمورد آهسته کردن تدریجی سرعت، اگر از زاویه روبرو و در مسیر حرکت و با حفظ فاصله‌ی نه چندان زیاد از سوژه به عکاسی بپردازیم کسی مانع ما نخواهد شد. در واقع در این روش با ایجاد دیواری در مقابل سوژه اجازه‌ی ورود به محدوده‌ی کادر به افراد داده نخواهد شد.



۲



بی‌درد‌سرترا!

نکاتی برای جلوگیری از ورود زائرین به محدوده‌ی کادر در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

۱- روش دیگری برای این کار نزدیک شدن زیاد به سوژه است. به طوری که دیگر کسی فکر عبور از فاصله‌ی بین دوربین و سوژه به سرش نزنند!

۲- عکاسی از موقعیت پشت سوژه هم یکی دیگر از روش‌هاییست که به کمک آن می‌توانیم عکس‌هایی بدون حضور افراد ناخواسته بگیریم. در مورد این سبک از عکاسی در آینده بیشتر صحبت خواهیم کرد.



۲



۱

بفهمد یا نه؟

مسایل مربوط به متوجّه شدن یا نشدن سوژه از حضور عکاس در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

۱- متوجه شدن یا نشدن سوژه از حضور عکّاس و عکّاسی از وی، تأثیر زیادی بر حس، حالات بدن و چهره و رفتار او خواهد داشت. البته در بسیاری از موارد متوجّه کردن یا نکردن سوژه ارتباط مستقیمی به سبک عکّاسی و عکس مورد انتظار ما دارد.

۲- متوجّه کردن سوژه نسبت به حضور عکّاس باعث تغییر حالت محسوس وی شد. در این حالت، برای خیلی از سوژه‌ها دشوار است که هم بتوانند به کار خود ادامه دهند و حالت طبیعی خود را حفظ کنند و هم نسبت به حضور عکّاس بی‌تفاوت باشند.



بفهمد یا نه؟

مسایل مربوط به متوجّه شدن یا نشدن سوژه از حضور عکاس در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

مثال دیگری از تاثیر متوجّه شدن یا نشدن سوژه نسبت به حضور عکاس



بفهمد یا نه؟

مسایل مربوط به متوجه شدن یا نشدن سوژه از حضور عکاس در عکاسی راه پیمایی اربعین

۱- برای متوجه نشدن سوژه در حین عکاسی از وی باید به چند نکته توجه داشت:

- عکاسی با لنز تله و از فاصله‌ی دور
- استفاده از مود S یا سایلنت شاتر برای عکاسی پیاپی با سرعت بالا (در صورت پشتیبانی دوربین) برای جلوگیری از سر و صدای دوربین و جلب توجه سوژه
- عدم تحرک زیاد در مقابل دید سوژه

۲- در صورتی که سوژه متوجه این شد که شما در حال عکاسی از او هستید می‌توانید عکاسی از او را ادامه دهید یا عکاسی را متوقف کرده و در نهایت عکس‌های گرفته شده از سوژه را به او نشان دهید؛ این کار معمولاً سبب خوشحالی سوژه و تشکر وی از شما خواهد شد؛ به شرطی که عکس‌های مناسبی از او گرفته باشید!



اندکی صبر...

صبر در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

۱- به جای گرفتن چندین عکس بد، چند عکس خوب بگیریم. گرچه انتظار برای یافتن سوژه‌ی بکر یا موقعیتی خاص، برای عکاسی که مدام در حال حرکت است، کار دشواری است، اما قطعاً نتایج خوبی را در پی خواهد داشت.

همچنین همراهی چند دقیقه‌ای با سوژه و تفکر در مورد ابعاد آن می‌تواند زوایای جدیدی از جزئیات سوژه را برای ما آشکار کند. به عبارتی وقتی چند عکس از یک سوژه گرفتیم، سریع محل را ترک نکنیم؛ صبر کنیم و به ابعاد مختلف سوژه بیاندیشیم.



بخش سوم-پایان بندی

چند کلام قبل از خدا حافظی ...



عکاس: تیزین، ریزین

اهمیت توجه به جزئیات در عکاسی راه‌پیمایی اربعین

۱- توجه به جزئیاتی از عالم که شاید هرکسی متوجه آن‌ها نشود بخشی از وظیفه‌ی خطیر یک عکاس است، برای نشان دادن بخش‌هایی از دنیا به بیننده‌ای که ساده از آن‌ها عبور می‌کند.

و البته دنیای راه‌پیمایی اربعین حال و هوا و فضای خودش را دارد. لازم است تا ابتدا حال و هوای مردم آن دور و اطراف را فهمید و بعد...



عکاس: تیزبین، ریزبین

اهمیت توجه به جزئیات در عکاسی
راه‌پیمایی اربعین

مثالی دیگر از توجه به جزئیات



این یک نسخه‌ی اوّلیه است!

قطعاً این یک پژوهش کامل و بی نقص نیست؛
پس ما را در تکمیل آن یاری کنید...

E-Mail: Alish1992@chmail.ir

Telegram: [shrzn_ali](https://t.me/shrzn_ali)

علی شیرزادیان - آذر و دی ۱۳۹۴
مدرسه هنر و رسانه آینه